

Основні характеристики			
Назва українською	Методика викладання фахових дисциплін		
Назва англійською мовою	Methodology for teaching specialty disciplines		
Код	02 «Культура і мистецтво»		
Спеціальність	025 Музичне мистецтво		
Фахова кваліфікація	Спів, Фортепіано, Хорове диригування, Музикознавство, Композиція, Оркестрові духові та ударні інструменти, Оркестрові струнні інструменти, Народні інструменти, Оперно-симфонічне диригування		
Освітня	Освітньо-професійна		
Рівень освіти	Перший (бакалаврський)		
Рік навчання	Другий рік (3 семестр)		
Форма	Денна та заочна		
Кількість годин /кредитів ECTS	60/2		
Розподіл годин за видами занять	Лекції та семінари 26+4 години – денна форми 10+4 години – заочна форма	Самостійна робота 30 годин – денна форми 46 годин – денна форми	
Контрольні заходи	Екзамен	Залік	Атестація (комплексний атестаційний іспит)
	3 семестр	-	8 семестр
Статус дисципліни /	обов'язкова, цикл фундаментально-професійних дисциплін		
Мова	українська		
Кадрове забезпечення			
Кафедра, що забезпечує викладання	Кафедри: хорового диригування; сольного співу; фортепіано; струнних інструментів та оперно-симфонічного диригування; теорії музики та композиції; історії музики та музичної етнографії; оркестрових духових та ударних інструментів; народних інструментів		
Викладач (лекційні заняття)	Бондар Євгенія Миколаївна , доктор мистецтвознавства, професор, засл. діяч мистецтв України; Захарчук Тетяна Григорівна, професор, кандидат мистецтвознавства, Заслужена артистка України; Сапсович Олександра Аркадіївна, кандидат мистецтвознавства, доцент; Притула Дмитро Борисович, доцент Мазур Ірина Ісааківна, професор Завгородня Галина Федорівна, доктор мистецтвознавства, професор Буркацький Зиновій Павлович, кандидат мистецтвознавства, професор, засл. діяч мистецтв України Власов Віктор Петрович, професор, засл. діяч мистецтв України		

<p>Е-mail та інші контакти викладача</p>	<p>eva07bond@gmail.com; ORCID 0000-0002-7655-6684 zarharija@ukr.net +38 (067) 797 0 967 sapsovich@gmail.com; orcid.org/0000-0001-9175-1018 dmitrij.pritula@gmail.com irina.mazur.2013@gmail.com galina.zavgorodnyaya@gmail.com , +380989803093 zinovyburkatskyy@gmail.com viktor.petrovich.vlasov1936@gmail.com</p>
<p>Цілі та предметні результати навчання</p>	
<p>Цілі дисципліни</p>	<p>Мета курсу – всебічна і комплексна високопрофесійна підготовка майбутніх викладачів фахових дисциплін в музичних / мистецьких коледжах, музичних ліцеях, хорових та мистецьких школах; ознайомлення з провідними формами, методами та прийомами викладання фахових дисциплін, відповідно до фахової кваліфікації.</p> <p>Завдання курсу: спрямування творчих та дослідницьких зусиль здобувача на</p> <ul style="list-style-type: none"> – теоретико-методологічну підготовку до самостійної музично-педагогічної діяльності; – набуття повного обсягу знань, щодо актуального стану та проблематики викладання спеціальних дисциплін (відповідно до фахової кваліфікації); – надання професійного методичного спрямування знанням та навичкам, що були засвоєні під час занять у спеціальному класі та в ін. класах практично-професійної підготовки; – підкреслення єдності теоретичного, історичного та практичного підходів
<p>Компетентності</p>	<p>Загальні (за освітньою програмою):</p> <p>ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК 12. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК 13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 16. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Спеціальні (за освітньою програмою):</p>

	<p>СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.</p> <p>СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.</p> <p>СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.</p> <p>СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.</p> <p>СК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.</p> <p>СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.</p> <p>СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.</p> <p>СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.</p> <p>СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.</p> <p>СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.</p> <p>СК 14. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.</p> <p>СК 15. Здатність здійснювати редакторську / менеджерську/ лекторську/ аранжувальну / звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.</p> <p>СК 16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.</p> <p>СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.</p> <p>СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.</p> <p>(поглиблені для курсу):</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність планувати та організовувати навчальну та виховну роботу, • здатність застосовувати актуальні та дієві засоби музично-педагогічного впливу на формування виконавської майстерності та технічної досконалості учнів, • здатність до проведення музично-просвітницької діяльності; • здатність до опанування основних методів та способів вирішення комунікативних завдань; • здатність самостійно обирати методичний комплекс та застосовувати загальні та авторські методики в проведенні спеціальних фахових занять; • здатність до демонстрації умінь оцінювання теоретичних та практичних (виконавських) досягнень; • здатність до репрезентації власних професійних умінь; • володіння комплексом науково-методичної документації.
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>РН 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.</p> <p>РН 6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової / творчої проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи / підготовки програми публічного концертного виступу відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.</p> <p>РН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування</p>

	<p>наукової теми / концертної програми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах / формах публічної презентації.</p> <p>РН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.</p> <p>РН 10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.</p> <p>РН 11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.</p> <p>РН 13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.</p> <p>РН 14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.</p> <p>РН 16. Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.</p> <p>(поглиблені для курсу):</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність аналізувати рівень попередньої підготовки учня; • знати системи навчальних вправ (відповідно до фахової кваліфікації); • здатність орієнтуватися в спеціальній музичній, науковій, навчально-методичній літературі та використовувати найкращий досвід в організації навчального процесу; • зданість визначати рівень та якість засвоєння студентами навчального матеріалу та якість володіння практикою професії; • здатність працювати з навчально-методичним комплексом документації викладача; планувати навчальну роботу. <p>Випускник має бути ознайомленими з:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичними основами суміжних фахових дисциплін; • кращими зразками в організації навчального процесу; • аудіо- та відеозаписами майстер-класів, репетицій, музично-сценічних творів та концертів за участю видатних виконавців; • провідними та новітніми науково-методичними дослідженнями та бібліографічними джерелами.
<p>Вимоги до підготовки слухачів (міждисциплінарні зв'язки, що передують вивченню дисципліни)</p>	<p>У структурно-логічній схемі ОПП дисципліна «Методика викладання фахових дисциплін» як фундаментально-професійна дисципліна в курсі підготовки бакалаврів музичного мистецтва є курсом, що використовує досягнення та методи загально-гуманітарних та фундаментальних, прикладних наук, та основних дисциплін циклу попередньої професійної та практичної підготовки. Цей курс продовжує та фахово поглиблює знання з педагогіки; спирається на міждисциплінарні зв'язки зі спеціального класу, історії української культури, історії виконавства тощо. Це забезпечує можливість викладання дисципліни з урахуванням професійної орієнтації майбутніх викладачів мистецької галузі.</p>
<p>Зміст дисципліни (перелік тем)</p>	<p>План курсу для фахової кваліфікації «Фортепіано»</p> <p>Тема 1. Вступ. Методика викладання спеціального фортепіано як наука. Визначення поняття методики та ієрархія аспектів методики виховання музиканта-виконавця</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Історія методики викладання в епоху барокко 1.2. Історія методики викладання в епоху класицизму. Педагогічні погляди Л. Бетховена 1.3. Історія методики викладання в епоху романтизму. Педагогічні погляди Ф. Шопена, Р.Шумана, Ф. Ліста 1.4. Історія методики викладання спеціального фортепіано у ХХ сторіччі.

1.5. Сучасні тенденції метододики викладання гри на фортепіано
Тема 2. Теоретичні основи формування виконавської майстерності учня
Тема 3. Дидактичні та розвивальні принципи побудови навчального процесу і методи навчання
Тема 4. Професія педагога – музиканта. Планування навчального процесу
Тема 5. Музично – виконавські здібності і їх творчий розвиток
5.1. Слух музиканта та його види. Методи розвитку звуковисотного, тембро-динамічного, поліфонічного, мелодійного, гармонійного та внутрішнього слуху піаніста
5.2. Почуття ритму музиканта-виконавця. Методи розвитку диригентського початку у виконавця
5.3. Професійна пам'ять музиканта-виконавця. Аспекти та шляхи вдосконалення
Тема 6. Початкове навчання
Тема 7. Методи інтенсифікації процесу виховання і розвитку учня
Тема 8. Формування елементів виконавської виразності в процесі роботи над музичним твором.
Тема 9. Фортепіанна техніка. Художнє мислення й рухова форма піаніста. Класифікація видів техніки піаніста. Щоденна робота виконавця
Тема 10. Організація занять і методика проведення уроку
Тема 11. Підвищення кваліфікації педагога-музиканта

План курсу для фахової кваліфікації «Оркестрові струнні інструменти»

Тема 1. Визначення методики як науки, історія її становлення, завдання та психо-фізіологічні засади.

Основні виконавські школи, їх особливості, позитивні і негативні якості.

Тема 2. Основна проблема звуковидобування на струнних інструментах, постановка правої руки. Фактори впливу на якості звуку.

Функції пальців правої руки, завдання пронації та супінації передпліччя правої руки, постановка правої руки як процес. Швидкість руху смичка, його вага, точка дотику до струни, нахил, кут повороту, тощо. Поєднання смичків і струн, фінгерштрих.

Тема 3. Класифікації штрихів на струнних інструментах. Плавні зв'язні та уривчасті штрихи.

Особливості виконання деташе, легато, мартле, стакато, маршового штриха та спікато і сотійє.

Тема 4. Змішані та комбіновані штрихи.

Рикошет, сальтандо, сальтато, штрихи Віотті та Паганіні.

Тема 5. Загальна постановка лівої руки.

Короткий історичний розгляд розвитку постановки лівої руки у зв'язку з еволюцією художніх завдань гри на струнних інструментах. Постановка пальців лівої руки.

Тема 6. Архаїчна та сучасна класифікація переходів та методика їх виконання. Художні особливості різних поєднань переходів із зміною смичка.

Стара класифікація переходів. Класифікація, запропонована Ю.І Янкелевичем, з урахуванням напрямку переходу. Етапи переходу та їх функції і особливості. Контролюючі функції слуху в процесі виконання переходів. Виразні особливості різного поєднання переходів із зміною смичка.

Тема 7. Автономія та синхронність роботи лівої та правої рук виконавця на струнних інструментах. Виховання ритмічної дисципліни пальців лівої руки.

Застосування різних поєднань штрихів та переходів для усунення ефекту «загравання» того чи іншого музичного епізоду, оптимізація вивчення переходів. Проблема ритмічної дисципліни у роботі пальців лівої руки та

способи її вирішення.

Тема 8. Універсальний музичний графік, точка «золотого» перетину та система засобів музичної виразності.

Історія формування поняття «точка золотого перетину», приклади прояву цієї закономірності у різних аспектах існування всесвіту. «Золота пропорція» у музиці композиторів-класиків та інших. Ритм, мелодія, гармонія та похідні засоби музичної виразності, деякі особливості їх застосування у музиці композиторів різних епох.

Тема 9. Динамічний стереотип гри на струнних інструментах.

Визначення поняття, аналіз складових динамічного стереотипу у їх взаємодії.

Тема 10. Методичні принципи Б.О.Струве.

Дванадцять методичних принципів як методична основа формування виконавського апарату інструменталіста-виконавця на будь-якому інструменті.

Тема 11. Аналіз музичних здібностей майбутнього виконавця, пластична та атавістична будова статури.

Відчуття ритму, музичний слух (різновиди), музична пам'ять, образне мислення та способи їх розвитку.

Тема 12. Педагогічні принципи організації та роботи на уроці. Принципи роботи над художнім твором.

Організація уроку, особливості роботи з різними віковими групами. Робота над музичним твором – від цілого, через аналіз, до осмисленого цілого.

Технічний аспект цілком підпорядкований художньому задуму.

Тема 13. Огляд загальної і спеціальної науково-методичної та педагогічної літератури для струнних інструментів

Еволюція наукової термінології в методичній літературі. Наукові, педагогічні та методичні досягнення музикантів ХХ і ХХІ століття

План курсу для фахової кваліфікації «Оркестрові духові та ударні інструменти»

Тема 1. Загальна характеристика виконавського процесу при грі на духових інструментах. Психофізіологічні основи звуковидобування. Виконавський апарат і техніка звуковидобування.

Тема 2. Робота губного апарату. Функція губ при грі на духових інструментах. Система губних та лицевих м'язів. Розвиток губного апарату.

Тема 3. Виконавське дихання. Анатомо фізіологічні основи процесу дихання. Техніка виконавського дихання.

Тема 4. Функція язика та різні прийоми звуковидобування.

Роль язика при роздільному звуковидобуванні та звукоутворенні. Види атаки звуку. Розвиток техніки язика.

Тема 5. Техніка пальців. Техніка та механізм пальцевих рухів.

Тема 6. Музичний слух та його роль у музичному процесі та засобах самоконтролю.

Загальна характеристика музичного слуху. Контролюючі функції слуху в процесі музичного виконавства.

Тема 7. Основні традиційні і сучасні нетрадиційні виразові засоби та їх виконавські прийоми.

Тема 8. Відбір кандидатів для навчання гри на духових інструментах.

Визначення професійної придатності кандидатів. Стан здоров'я, вік.

Вибір інструменту

Тема 9. Основи та значення раціонального пристосування виконавського апарату до інструмента.

Визначення загальних основ раціонального пристосування виконавського апарату до інструмента. Основи раціонального пристосування виконавського апарата.

Тема 10. Методика проведення індивідуальних уроків та педагогічні принципи роботи викладача на різних етапах підготовки музиканта – виконавця. Основні завдання початкового навчання. Зміст перших уроків. Про роль педагога на початковому етапі навчання. Особливості роботи викладача у середній та вищій ланках музичної освіти

Тема 11. Специфіка та система самостійної роботи учня(студента).

Принцип організації системи самостійних занять. Розрахунок часу самостійних занять.

Тема 12. Робота над інструктивним, допоміжним матеріалом та художнім музичним твором. Робота над звуком. Робота над музичними творами.

Тема 13. Огляд загальної і спеціальної науково-методичної та педагогічної літератури для духових та ударних інструментів

План курсу для фахової кваліфікації «Народні інструменти»

- Предмет Методика викладання фахових дисциплін. Робота над гаммами та арпеджіо. Акорди. Робота над етюдами і вправами.
- Що таке метод? Наука методика. Основні елементи техніки за Нейгаузом. Робота над позиційними побудовами.
- Наука психологія. Типи темпераменту та їх значення у виконавстві. Розвиток виконавських навичок (основні положення)
- Задатки і музичні здібності. Робота над музичним твором: Відтворення художнього образу музичного твору.
- Музикальність. Музичний слух і методи його розвитку.
- Робота над музичним твором: знайомство, аналіз, формування виконавського задуму. Розучування.
- Організація і планування навчального процесу виконавця. Складання індивідуального плану. Ведення навчальної документації.
- Завдання і зміст уроку, підготовка викладача до уроку.
- Воля. Увага. Уява.
- Робота над поліфонією. Види поліфонії. Форма фуги. Аналіз.
- Психомоторика. Система домашніх занять.
- Три основні (базові) основи в музиці. Розвиток виконавської техніки: історичні погляди. Будова руки і як вона працює.
- Робота над поліфонією: відмінності голосів в метро ритмічному і тембродинамічному відношенні. Артикуляція – найважливіший засіб виділення голосів
- Артикуляція і інтонування. Способи звуковидобування і штрихи.
- Підготовка і проведення навчальних і публічних виступів.
- Читання нот з листа. Три стадії роботи над нотним текстом. Розвиток внутрішнього слуху. Особливості початкового етапу навчання читання нот з листа.
- Методи навчання в музичній педагогіці (різні підходи). і Методи проведення уроку. Система домашніх занять. Різні методи роботи над музичними творами (вишкіл).
- Артистизм музиканта-інструменталіста і його значення в розкритті художнього образу музичного твору. Інтроверсія і екстраверсія.
- Артистична психотехніка. Психоенергетика виконавця. Розвивальне навчання.
- Загальні принципи професійної постановки та організації ігрового апарату.

План курсу для фахової кваліфікації «Хорове диригування» та «Оперно-симфонічне диригування»

Тема 1. Вступна лекція до курсу.

Методика як наука та її практичне значення. Мета та завдання курсу "Методика

викладання фахових дисциплін”.

Тема 2. Планування навчальної роботи та контроль засвоєння знань студентами. Науково-методичний комплекс документації (НМКД).

Тема 3. Педагогічні технології. Види занять. Форми і методи навчально-виховного процесу.

Тема 4. Функції, вимоги і основні форми контролю в навчальному процесі. Індивідуальні та групові фахові заняття.

Тема 5. Організаційно-методичні питання роботи хорового / оркестрового класу.

Тема 6. Методика проведення групових занять: курси «Хорознавство й методика роботи з хором» / «Методика роботи з оркестром», «Історія виконавства» та ін..

Тема 7. Методика дитячого музичного виховання. Авторські методики Г. Стрельникової, М. Монтесорі, К. Орфа, Ж. Далькроза та ін..

Тема 8. Основи диригентського мистецтва і викладання курсу «Диригування». Методика проведення індивідуальних занять .

Тема 9. Методика викладання курсів «Хорове аранжування» / «Інструментовка».

Тема 10. Методика викладання курсу „Читання хорових партитур” / «Читання симфонічних партитур».

Тема 11. Методи організації та проведення педагогічної, диригентської, виконавської (виробничої) практики.

Семінарські заняття мають форму ділової гри і забезпечують розуміння специфіки практичного застосування окремих прийомів та методів роботи

План курсу для фахових кваліфікацій «Музикознавство» та «Композиція»

Розділ 1. Методика викладання сольфеджіо та теорії музики.

Тема 1.1 Зміст та задачі курсів сольфеджіо та елементарної теорії музики. Головні методичні установки викладання сольфеджіо та теорії музики. Компоненти музичного слуху.

Тема 1.2. Огляд різноманітних систем викладання.

Тема 1.3. Основні форми роботи: розспівування; інтонування; слуховий аналіз; диктант.

Тема 1.4. Методика розвитку почуття ритму.

Тема 1.5. Методика розвитку мелодичного та гармонічного слуху.

Тема 1.6. Методика руху поліфонічного слуху. Розвиток музичної пам'яті та внутрішніх слухових уявлень.

Тема 1.7. Огляд підручників та навчальних посібників (сольфеджіо та теорія музики).

Розділ 2. Методика викладання гармонії

Тема 2.1. Предмет методики викладання гармонії.

Тема 2.2 . Теорія основних гармонічних функцій.

Тема 2.3. Теорія перемінних гармонічних функцій.

Тема 2.4 Голосоведення – ладове та розкріпачене.

Тема 2.5 Модуляції: стильовий аспект розглядання принципів споріднення.

Тема 2.6 Мажоро-мінор (одноіменний, паралельний, однойменно-паралельний, однотерцево-хроматичний)

Тема 2.7 Лад та акордика в музиці ХХ століття.

Тема 2.8. Техніка композиції в музиці ХХ століття

Розділ 3. Методика викладання аналізу музичних творів.

Тема 3.1.. Основні методологічні та методичні настанови курсу. Єдність теоретичного, історичного та практичного аспектів. Форма та зміст в музиці.

Тема 3.2 Цілісний аналіз музичного твору. Теорія і практика

Тема 3.3. Основні принципи класифікації музичних форм. Тематизм.

Принципи формоутворення. Побудова музичної мови. Еволюція періоду.

Тема 3.4. Функціонально-динамічний підхід до розгляду музичного твору. Композиційні – модуляція, відхилення, еліпсис.

Тема 3.5. Принцип єдності варіаційної форми. Історичні варіанти рондо. Специфіка вільної та змішаної форм.

Тема 3.6. Драматургія музичного твору. Її вище проявлення у сонатній формі. Подвійна соната.

Тема 3.7. Методичні рекомендації щодо аналізу музики зі словом як твору синтетичного типу. Зразки аналізів.

Розділ 4. Методика викладання Поліфонії

Тема 4.1. Зміст та задачі курсу поліфонія, структура побудови курсу. Головні методичні установки викладання.

Тема 4.2. Історичний ракурс викладання предмета поліфонія. Література та навчальні посібники..

Тема 4.3. Методика викладання простого та складного контрапункту.

Тема 4.4. Методика викладання імітаційного багатоголосся.

Тема 4.5. Методика викладання вільного стилю. Методика написання фуги.

Тема 4.6. Особливості та методи поліфонічного аналізу.

Розділ 5. Методика викладання історії музики.

Тема 5.1. Специфіка історичного підходу у музикознавстві у порівнянні з теоретичним. Співвідношення предмету історії музики та музичної літератури. Визначення предмету й об'єкту прикладення курсу музичної літератури.

Тема 5.2. Системний підхід у вітчизняній дидактичній практиці, його підвалини й ознаки. Цілі, надзадачі та задачі курсів історії музики та музичної літератури.

Тема 5.3. Проблема логічності й послідовності у побудові програм з історії музики та музичної літератури. Основні типи програм за принципами побудови (монографічний, хронологічний, жанровий, національний, політо-географічний, інш. та мішані форми).

Тема 5.4. Методи побудови уроку з історії музики та музичної літератури. Основні типи та різновиди навчальних занять з предмету.

Тема 5.5. Мета, різновиди та засоби проведення контрольних, підсумкових, закріплюючих занять, заліків та іспитів з історії музики та музичної літератури. Методи складання білетів, проведення тестування, вікторин.

Тема 5.6. Методи ознайомлення учнів з практичним матеріалом, розгляд й аналіз творів на уроках з історії музики та музичної літератури. Проблема ілюстрації курсу та використання можливостей сучасної інформаційної бази та інтернет. Організація самостійної роботи студентів та прослухань з історичних курсів.

Тема 5.7. Критичний огляд підручників й посібників за курсами історії музики та музичної літератури.

План курсу для фахової кваліфікації «Спів»

- Основні положення щодо академічного співу та професійної вокальної майстерності:
- історія методики викладання сольного співу;
- основні принципи викладання сольного співу;
- важливість підготовки тіла для співу.
- Психофізіологія професійного академічного співу. Сучасні теорії звуко- й голосоутворення.
- Гігієна голосу та режим співака.
- Техніка співу:
- вокальне дихання, його різновиди й логіка їх використання (за типами голосів, сценічними умовами, тощо).

	<ul style="list-style-type: none"> – роль резонаторів у професійному академічному співі; – використання резонаторів для покращення звучання; – функція гортані під час співу; – робота артикуляційного апарата вокаліста, дикція та вимова у співі. – Класифікація співацьких голосів. Діапазон та регістри голосу. – Типи атаки звуку. Робота над видами вокалізації. – Темброві якості співацького голосу; їх акустичні й фізіологічні обумовленості. Проблема розвитку тембрових якостей співацького голосу. – Психологічний аналіз вокально-виконавської діяльності. Проблема готовності до сценічного виступу. – Феномен виконавства та історичне становлення музичного мистецтва. – Методи музично-виконавської інтерпретації. Різновиди музичної інтерпретації. Жанрові підстави, принципи, способи, оцінки музично-виконавської інтерпретації.
<p>Дидактичні методи</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Комунікативні (бесіда, дискусія, розповідь, пояснення, інструктаж, діалог);наочні (ілюстрація, демонстрація, спостереження); практичні (ділова гра, творчий пошук, тренувальні вправи; порівняльний аналіз), метод проблемного викладу. • За ступенем самостійності мислення – репродуктивні, проблемно-пошукові, евристичні; • За ступенем керування навчальною діяльністю – під керівництвом викладача (індуктивно-дедуктивні), самостійна робота студентів. <p>У разі роботи в дистанційному режимі може використовуватись віртуальне навчальне середовище MOODLE, Google Classroom; комунікаційна платформа Zoom, Meet та ін.. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через месенджери чи електронну пошту (за вибором академічної групи).</p>
<p>Література основна</p>	<p>для фахової кваліфікації «Фортепіано»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Геді А. І. Еволюція фортепіанного стилю Б.Бартока. Проблеми взаємодії мистецтв, педагогіки та теорії і практики освіти. Харків: ХНУМ, 2020. Вип. № 57. С. 45-60 2. Волик О. О. Конфігурація піанізму та композиції у творчій свідомості Ф. Шопена // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті : зб. наук. праць. Харків : ХДАДМ, 2018. Вип. 2. С. 109–113 3. Волик О. О. Класичне та аklasичне у виконавських інтерпретаціях Етюдів ор. 25 Фридерика Шопена // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : зб. наук. праць. Київ : НМАУ ім П. І. Чайковського, 2018. Вип. 123. С. 39–48. 4. Волик О. О. Художній етюд на перехресті віртуозності та концептуалізму //Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство = International journal: Culturology. Philology. Musicology :[зб. наук. праць]. Київ : Міленіум, 2018. Вип.1 (10). С. 291–295. 5. Касьяненко Л.О. Про семантику Прелюдій Ф.Шопена // Науковий вісник НМАУ ім.П.І.Чайковського. Музичне виконавство. К.: НМАУ, 2000. Вип. 5, кн.4. С.111-119. 6. Кашкадамова Н. Історія фортеп’янного мистецтва XIX сторіччя. Тернопіль: АСТОН, 2006. 608 с. 231 7. Кашкадамова Н. Фортеп’янно-виконавське мистецтво України: іст. нариси. Львів : КІНПАТРІ ЛТД, 2017. 611 с. 8. Левкулич Є. Фортепіанна спадщина Сергія Борткевича у виконавському просторі першої половини XX століття // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. журнал. Київ : НМАУ ім.

- П. І. Чайковського, 2018. № 4 (41). С. 88–103.
9. Самойленко О. Явище пам'яті як предмет музикознавчої системології // Музична україністика: сучасний вимір: зб. наук. стат. Київ–Івано-Франківськ: Третяк І. Я., 2008. С. 20–29.
 10. Самойленко О. Теорія музикознавчої інтерпретації як напрям сучасної герменевтики // Часопис Національної музичної академії ім. П. І. Чайковського. Науковий журнал. № 2. К.: НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2011. С. 3–11.
 11. Самойленко А. Современное метнероведение: теоретические пролегомены и творческие перспективы. Музичне мистецтво і культура: Науковий вісник Одеської національної музичної академії ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2017. Вип. 29. Кн. 2. С. 108–123.
 12. Сапсович А. Фразировка и фраза как понятия теории музыкального исполнительства // Музичне мистецтво і культура : Науковий вісник ОДМА імені А. В. Нежданової : [зб. наук. статей / гол. ред. О. В. Сокол]. Одеса : Друкарський дім, 2011. Вип. 14. С. 351–362.
 13. Сапсович А. Музыкально-риторическая основа поэтики И. С. Баха (на примере Фантазии и фуги ля минор BWV 904) // Проблемы современности : мистецтво, культура, педагогіка : [зб. наук. пр. / Луган. держ. ін-т культури і мистецтв ; за заг. ред. В. Л. Філіппова]. Луганськ : Вид-во ЛДІКМ, 2012. Вип. 23 (2012). С.241–251.
 14. Сапсович О. Емоційна пам'ять музиканта-виконавця (до постановки питання). Музичне мистецтво і культура: Науковий вісник ОНМА імені А. В. Нежданової. 2020. Вип31/1. С. 147-160.
 15. Сапсович О. Системна організація конструктивно-логічного аспекту професійної пам'яті музиканта-виконавця. Музичне мистецтво і культура: Науковий вісник ОНМА імені А. В. Нежданової. 2021.Вип 32/1. С. 215-228.
 16. Сапсович А. Алгоритм формирования профессиональной памяти музыканта-исполнителя на начальном этапе обучения пианиста. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2021. Выпуск 5(33) vol.4/2020.
 17. Сапсович О. Фактор емоційної пам'яті в вибудовуванні театралізованого образу музичного твору. *Актуальні проблеми музичного театру в контексті соціокультурних викликів сучасності* : матеріали міжнародної наук.-практ. конф., 2-3 березня 2020 р. Київ : НМАУ, 2020. С. 112–118.
 18. Сапсович А. К вопросу о формировании азоров профессиональной памяти музыканта-исполнителя в «донотном» периоде начального обучения. *Культура, освіта, творчість: світові технології, авторські ідеї, традиції і новаторство* : мат. II Міжнародної науко.-практ. конф., 1-2 грудня 2020 р. Одеса : КЗОТ Мистецька школа №1 імені Е.Г. Гілельса м. Одеси, 2020.
 19. Sapsovych O. Initial positions for the formation of the professional memory of a musician-performer. *Cultural studies and art criticism: things in common and development prospects* : тези доп. міжнародної наук.-практ. конф. з культурології та мистецтвознавства, 27-28 листопада 2020 р., Венеція, 2020 р. С. 243-247.
 20. Sapsovych O. Sound-creative memory of the musician-performer. *Нові віхи розвитку культури і мистецтва у XXI столітті: колективна монографія* / за заг. ред. О. І. Самойленко. Львів-Торунь: Ліга-Прес, 2021/2022. С. 71-98.
 21. Сапсович О. Сприйняття музичного тексту як базове поняття теорії професійної пам'яті музиканта-виконавця. *Музичне мистецтво і культура: Науковий вісник ОНМА імені А. В. Нежданової*. 2021. Вип 33/1. С. 250-264.
 22. Соланський С. «Король барокової музики – виконавець» (до проблеми розуміння нотного тексту в епоху Бароко) //Наукові збірки ЛНМА ім. М.В. Лисенка:Музикознавчі студії. Львів: СПОЛОМ, 2008. Вип. 18.

С. 98-105.

23. Соланський С. Виконавська рецепція клавірних творів Й.С.Баха у Львівській фортепіанній школі //Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету: Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Вип. 16. Рівне: РДГУ, 2010. Т. 1. С. 130-134.
24. Сухленко І. Ю. Виконавський стиль Володимира Горовиця у руслі розвитку романтичної традиції : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03. Харк. націон. ун-т мистец. ім. І.П. Котляревського. Харків, 2011. 16 с.
25. Verkina, T., Bondarenko, M., Sagalova, A., & Timofeyeva, K. The Performing Art as a Practice of Actual Intoning. Journal of History: Culture and Art Research, 2020. 9(3), 17-28. <https://doi.org/10.7596/taksad.v9i3.2656>

для фахової кваліфікації «Оркестрові струнні інструменти»

- 1 Апатський В.М. Фактори тембру та динаміки віолончелі.
- 2 Дис... канд. Мистецтвознавства. Київ, 1971. 320 с.
- 3 Апатський В.М. Теоретичні основи гри на струнних інструментах (на прикладі контрабасу):
- 4 Автореф. д-ра мистецтвознавства. К., 1993. 45 с.
- 5 Апатський В.М. Основи теорії та методики музично-виконавського мистецтва. Навчальний посібник. К., НМАУ ім.П.И. Чайковського. 2006. 432 с.
- 6 Барановський П., Юцевич Е. Звуковисотний аналіз вільного мелодичного строю. К., 1956. 83 с.
- 7 Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. ч.1. К., 1974. 174 с.
- 8 Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. ч.1, ч.2, К., 1974. 168 с.

для фахової кваліфікації «Оркестрові духові та ударні інструменти»

1. Апатський В. Н. Фактори тембру та динаміки фагота. Дис... канд. Мистецтвознавства. Киев, 1971. 320 с.
2. Апатський В. Теоретичні основи гри на духових інструментах (на прикладі фагота): Автореф. д-ра мистецтвознавства. К., 1993. 45 с.
3. Апатський В.Н. Основи теорії та методики музично-виконавського мистецтва. Навчальний посібник. К., НМАУ ім.П.И. Чайковського. 2006. 432 с.
4. Барановський П., Юцевич Е. Звуковисотний аналіз вільного мелодичного строю. К., 1956. 83 с.
5. Вовк. Історія, акустична природа і виразні можливості аплікатури кларнета: Дис. канд. мистецтвознавства, 17.00.03 К., 2004
6. Вовк Р. Специфіка виховання починаючого кларнетиста // Теоретичні та практичні питання культурології: зб. наук. статей. Вип. XXVII. Мелітополь: Видавництво „Сана”, 2005. С.70-79.
7. Носов В. Методика навчання гри на духових інструментах // Програма та рекомендації. Львів: Лаб. операт. поліграф. ЛДК, 1991. 29с.
8. Богданов В.О., Богданова Л.Д. Історія духового музичного мистецтва України: від найдавніших часів до початку ХХ ст.: В 2-х томах. Х.: ФО-П. Сілічева, 2013.

для фахової кваліфікації «Народні інструменти»

1. Давидов М. Київська академічна школа народно-інструментального мистецтва. К.: НМАУ, 1998.
2. Давидов М. Проблеми розвитку академічного народно-інструментального мистецтва в Україні. К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 1998.

3. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста. К.: Музична Україна, 1997.
4. Давидов М. Школа виконавської майстерності баяніста (акордеоніста). К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 1998.
5. Власов В. Методика роботи баяніста над поліфонічним твором. К., 1991.
6. Власов В. Способи виконання штрихів на баяні. Одеса, 1978.
7. Єргів І. Монографія «Український модерн-баян – феномен світового мистецтва». Одеса: Друкарський Дім, 2008.
8. Котляревський І. Вступ до класифікації музично-теоретичних систем. К.: Музична Україна, 1974.
9. Кужелев Д. Баянне виконавство в музичній культурі 70-90 років
10. Черноіваненко А. Образно-драматургічна роль фактури в музиці для баяна другої половини ХХ століття // Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Вип. 5
11. Черноіваненко А.Д. Фактура у визначенні виражальних властивостей баянної музики: Автореф. дис... 17.00.03 / Нац. муз. академія України ім. П.І.Чайковського. Одеса, 2001.

для фахової кваліфікації «Хорове диригування» та «Оперно-симфонічне диригування»

1. Васильєва О. В. Методичні рекомендації та програма з курсу «Методика викладання диригентсько-хорових дисциплін. Харків: ХПНУ імені Г.С. Сковороди, Мітра, 2019. 52 с.
2. Костенко Л. В., Шумська Л. Ю. Групові форми організації навчальної діяльності студентів у класі хорового диригування : [методичні рекомендації]. Ніжин, 2004.
3. Костенко Л. В., Шумська Л. Ю. Методика викладання хорового диригування : навчальний посібник з Грифом МОН. Ніжин : Видавництво НДУ, 2012. 98 с.
4. Мархлевський А. Практичні основи роботи в хоровому класі. К.: Музична Україна, 1986.
5. Методичні засади школи та індивідуальний педагогічний почерк // Одеська хорова школа: методичні засади, творчі портрети, невідомі діалоги : збірник методичних матеріалів, нарисів, статей | авт. Кол. : К. Пігров, Л. Бутенко, І. Верді та ін. Одеса: Астропринт, 2021. С. 325 – 440.
6. Смирнова Т.А. Теорія та методика диригентсько-хорової освіти у вищих навчальних закладах: психолого-педагогічний аспект: монографія. ХНПУ імені Г. С. Сковороди.-Гордівка:ПП Ліхтар, 2008.-448 с.
7. Ярошевська Л. В. Методика диригентсько-хорової підготовки майбутнього вчителя музики на основі традицій Одеської хорової школи : автореф. канд. на здобуття наук. Ступеня анд. : спец. 13.00.02 «теорія та методика музичного навчання». Київ, 2017. 25 с.
8. Vila-Botsman O. Developing vocal skills in the student choir: interdisciplinary connections and requirements of modern interpretation // Studii de muzicologie – Iaasi : Editura Artes, 2022. VOLUMUL XVII, c. 155-163

для фахових кваліфікацій «Музикознавство» та «Композиція»

1. Бондаренко, Т. Про творчий підхід до вивчення музично-теоретичних предметів .Дослідження, досвід, спогади : збірник наукових і науково-методичних праць професорсько-викладацького колективу школи та Академії / Міністерство культури і мистецтв України,

Київська середня спеціальна музична школа імені М. В. Лисенка при Національній музичній академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 1999. Випуск 1. С. 182-193.

2. Горемичкін А. І. Основи музичної мови (про методику викладання музично-теоретичних дисциплін у системі музично-педагогічної освіти). Мелітополь, 2005. 161 с.
3. Кваша С. Методика розвитку поліфонічного слуху в курсі сучасного сольфеджіо: основні тенденції. *Молодий вчений*, 2019. № 6 (70). С. 40–43. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-6-70-9>
4. Мазур І.І. Інтонаційні вправи для розвитку творчих здібностей (від інтервалу до жанру): навчально-методичний посібник. – Одеса: Астропрінт, 2012.
5. Методика викладання музично-теоретичних і музично-історичних предметів (музична школа – училище – консерваторія): зб. ст. / упор. В. Самохвалов. Київ: Муз. Україна, 1983. 98 с.
6. Методика викладання музично-історичних дисциплін. Програма для музичних Вузів. Київ. 1996 р. 29 с.
7. Нівельт О. Взаємодія модальних та тональних принципів висотної організації в творчості українських композиторів ХХ століття. - К.,1993;
8. Нівельт О. Методичні рекомендації щодо вивчення теорії функціональності в гармонії.- Одеса, 1984;
9. Нівельт О. Про формування логічних та структурних принципів сучасної гармонії. – Одеса, 1980.
10. Нівельт О. Теорія перемінних гармонічних функцій.- Одеса, 1991.
11. Овчаренко І. Методика викладання сольфеджіо. Практика викладання сольфеджіо. Програма для музичних училищ із спеціальності № 0507 “Теорія музики”. Київ, 1993.
12. Падалка Г. Музична педагогіка: курс лекцій з актуальних проблем викладання музичних дисциплін в системі педагогічної освіти. Херсон: ХДП, 1995. 104 с.
13. Столова С.М. Про розвиток гармонічного слуху. // Методичні розробки з питань викладання музично-теоретичних дисциплін в музичних училищах. К., 1986.

для фахової кваліфікації «Спів»

1. Антонюк В.Г. Постановка голосу: Посібник для музичних вузів. К.: Українська ідея, 2000.
2. Антонюк В.Г. Українська вокальна школа: етнокультурний аспект. К.: Українська ідея, 2001.
3. Антонюк В.Г. Дидактичні аспекти вокальної педагогіки. *Музичне виконавство: Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського.*- Вип.40. Кн. 10. Київ, 2004.
4. Голубєв П.В. Поради молодим педагогам-вокалістам. К.: Музична Україна, 1983.
5. Захарчук Т.Г. О.М.Благовидова – Статті та матеріали до 100-річчя з дня народження. Одеса: Друкарський дім, 2005.
6. Колодуб І.С. Теорія вокального мистецтва. Харків, 1996.
7. Кушко Я.С. Методика навчання співу: посібник з основ вокальної майстерності. Тернопіль: навчальна книга - Богдан, 2010.
8. Микиша М.В. Практичні основи вокального мистецтва. 2-е вид. К.: Музична Україна, 1985.
9. Овчаренко Н. Основи вокальної методики: науково-методичний посібник. Кривий Ріг, Видавничий дім, 2006.
10. Павленко Т.П. Аспекти фізіології та медицини у постановці голосу.

	<p>Вінниця : Нова книга, 2002.</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу: навчально-методичний посібник для студентів мистецького факультету. Кіровоград, КДПУ, 2005. 12. Тетеря Ю.Ю. Професійне становлення чоловічого співочого голосу. Одеса, ОДМА, 2006. 13. Юссон Р. Співацький голос. М.: Музика, 1974. 14. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу : навчально- методичний посібник для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів та учителів шкіл різного типу. Київ : ІЗМН, 1998. 15. Гавриленко Л.М. Програма та методичні поради. Клас сольного співу ПСМНЗ. Хмельницький, 2006. 16. Євтушенко Д.Г., Михайлов-Сидоров М.Г. Питання вокальної педагогіки: історія, теорія, практика. К.: Мистецтво, 1963. 17. Жишкович М. А. Основи вокально-педагогічних навиків: методичні поради для студентів вокальних ф-тів вищ. навч. закл. культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Львів : Львів. держ. музична акад. ім. М.В. Лисенка, 2007. 18. Климчик Т. В. Програма з предмету «Сольний спів» для ПСМНЗ. Київ : Держ. метод. центр навч. закл. культури і мистецтв, 2004. 19. Комісаров О.В. Початкове навчання співу на фонетичній основі української мови: Навчальний посібник. К.: ІСДО, 1995. 20. Леонтович М.Д. Практичний курс навчання співу у середніх школах України. Упор. Л.Іванова. К.: Музична Україна, 1989. 21. Методика викладання вокалу: Робоча програма для студентів спеціальності 7.020205 “Музичне мистецтво” спеціалізації “народний спів” / Укл. С.М.Пікульський. К.: КНУКіМ, 2001.
<p>Література додаткова</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bondar Ie. Ways to study modern choral creativity: sacred and profane (theoretical generalizations and observations) // Studii de muzicologie – Iaasi : Editura Artes, 2022. P. 48 – 59. 2. Duțică L. Assessment typologies used within the discipline theory, solfeggio, musical dictation. <i>Review of Artistic Education</i>. 2018. vol. 15. P. 37–43. DOI: https://doi.org/10.2478/RAE-2018-0004 3. Iergiiev I., Severynova M., Voskoboinikova Y., Bondar I., Savenko S. Author-Artist: Horizons Of Contemporary Academic Musical Creativity // AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, 2022. Vol. 12, Issue 1, Special Issue 25, pp. 193-196. 4. Jaques-Dalcroze E. Rhythm, Music and Education. London, 1980. 5. Kodály Z. Bicinia Hungarica I–IV. Bevezető a kétszólamú éneklésbe (Revideált kiadás). Budapest: Editio Musica Budapest, 1958, 1960, 1970, 1982. 6. Lin Wang. The Skill Training of Reading Music in the Teaching of Solfeggio and Ear Training in the New Media Environment. <i>Applied Bionics and Biomechanics</i>. 2022. vol. 2022, 11 p. DOI: https://doi.org/10.1155/2022/8209861 7. Orff C. – Keetman G. Orff-Schulwerk Musik für Kinder, 5 Bde. Mainz, 1950–1954. 8. Persichetti. V. Twentieth Century Harmony. Creative aspects and practice. Norton and company. 1961. 285 p. 9. Аерова Ф.І. Форми домашньої роботи по курсу сольфеджіо і гармонії. // Методичні розробки з питань викладання музично-теоретичних дисциплін в музичних училищах. – К., 1968. 10. Аерова Ф.І.П поради з методики викладання сольфеджіо. – К., 1974 11. Апатский В.М. Основи теорії та методики музично-виконавського

- мистецтва. Навчальний посібник. К., НМАУ ім.П.І. Чайковського. 2006. 432 с.
12. Барановский П., Юцевич Е. Звуковисотний аналіз вільного мелодичного строю. К., 1956. 83 с.
 13. Бондаренко Т. Розвиток творчих навичок на уроці гармонії. *Методика викладання музично-теоретичних і музично-історичних предметів: (музична школа – училище – консерваторія) /* упор. В. Самохвалов. Київ: Муз. Україна, 1983. С. 57–68.
 14. Виноградов Г. Елементарна теорія музики і сольфеджіо. Ч.1. – К., 1969.
 15. Виноградов Г. Елементарна теорія музики і сольфеджіо. Ч.2. – К., 1972.
 16. Вознюк. П. Т., Поляковська С. П. Гармонія. Навчально-методичний посібник із мелодіями для гармонізації. Вінниця: Нова книга 2019 р. 144 ст.
 17. Гаврілова Л. Мультимедійне забезпечення вивчення музично-історичних та музично-теоретичних дисциплін у системі вищої музично-педагогічної освіти. *Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія: Педагогічні науки, 2017, 152: 73-79.*
 18. Гайдено А. П. Інструментознавство та основи теорії інструментування. (Підручник). Харків: Майдан, 2010. 156 с.
 19. Герасимова Н. Про деякі закономірності впливу тематизму на фактуру. *Українське музикознавство. Київ : Муз. Україна, 1968. Вип.3. С.168–178.*
 20. Голик Г.Г. Психологія диригентсько-хорової діяльності. Дрогобич: Вимір, 2000.
 21. Горюхіна Н.О. Еволюція періоду. – К.: Музична Україна, 1975.
 22. Долчук Р. Хорове аранжування. Ів-Франківськ, 2008. 383 с.
 23. Дубінін І. Гармонія. Київ: Музична Україна, 1968. 133 с.
 24. Євпак Є. Хорові розспівки. – К., 1975.
 25. Завісько Н. З., Лемішко М. М. Гармонія. Вінниця: Нова Книга, Ч. 2 : Хроматика. 2016. 215 с.
 26. Зільберман Ю. А. Методи активізації уроку та самостійних занять з сольфеджіо за допомогою технічних засобів навчання. *Методика викладання музично-теоретичних і музично-історичних предметів. Київ: Муз. Україна, 1983. 95 с.*
 27. Іванов О.К.. Гармонія. Теорія, практика, методика: Навч. посібник. - Миколаїв: вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2004. 224 с.
 28. Кириленко Я. О. Теоретичні та практичні засади диригентської підготовки : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 108 с.
 29. Ковач Ю. Інструментування для духового та естрадного оркестрів. Харків, 2007. 97с.
 30. Котляревський І. Константи теоретичного музикознавства: історія і еволюція. *Українське музикознавство. Вип. 33. К., 2004. С.129 – 131.*
 31. Кучеров В. Музичний диктант підвищеної складності. – К., 1977.
 32. Лемішко М. М. Гармонія: навч. посіб. для вищ. навч. закл. культури і мистецтв III—IV рівнів акредитації. Вінниця: Нова книга, 2010 . Ч. 1 : Діатоніка. 2010. 224 с.
 33. Лясота В. Методичний посібник по оркестровому диригуванню для студентів першого року навчання у вузах мистецтв та культури. *Музичні фрагменти. Одеса, 2017 рік*
 34. Мазур І.І. Віртуальні та звичайні музичні диктанти. Навчально-

	<p>методичний посібник. – Дніпро: Ліра, 2021</p> <p>35. Мазур І.І. Септакорди – від Баха до Бріттена. Навчально-методичний посібник. – Одеса: Друк, 2001.</p> <p>36. Макаренко Г. Виховання оперно-симфонічного диригента: досвід останніх десятиліть // Вісник Львівської академії мистецтв. Вип. 13. Львів, 2002. С. 50–62. 9.</p> <p>37. Михайлова Т. Виховання співаків у Київській консерваторії. Київ, 1970.</p> <p>38. Олексюк О. М. Музична педагогіка: навч.посіб. Київ : КНУКіМ, 2006.</p> <p>39. Олійник С. В. До проблеми оптимізації викладання сольфеджіо: аспект історичної генези. <i>Музикотерапія та арт-терапія у просторі сучасної мистецької освіти: інноваційні технології</i>. Київ, 2020. С. 22–28.</p> <p>40. Остроухова Н.В. Балети Рейнгольда Глієра на сцені Одеської опери // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського. – № 4 (29) Київ, 2015. С. 18–27.</p> <p>41. Остроухова Н.В. Жінки-диригенти в інтер'єрі Одеської опери // Музичнемистецтві культурі. Науковий вісник. – Одеса : Астропринт, 2016.</p> <p>42. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва : Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. Київ : Освіта України, 2008.</p> <p>43. Пермінова С. О. Формування навичок сприйняття хорового багатоголосся у студентів вузів культури на заняттях з сольфеджіо: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Пермінова Світлана Олександрівна. Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Вінниц. держ. пед. ун-т. Київ, 1999. 170 с.</p> <p>44. Плужніков В. М. Професія диригента та шляхи її формування в західноєвропейській театральній практиці XIX століття. <i>Виконавське музикознавство</i>. Енциклопедичний довідник. Луцьк, 2010. С. 255–256.</p> <p>45. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу: програма навчального курсу для студентів мистецького факультету (Спеціальність “Музична педагогіка і виховання”, ОКР “спеціаліст”). Кіровоград, РВВ КДПУ, 2006</p> <p>46. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. К.: Вища школа, 2005. 239 с.</p> <p>47. Смирнова Т. А. Теорія та методика диригентсько-хорової освіти у вищих навчальних закладах: психолого-педагогічний аспект: монографія. Горлівка: ПП «Видавництво Ліхтар. 2008.</p> <p>48. Супрун-Яременко. Поліфонія. Посібник для студентів вищих навчальних музичних закладів України. – Вінниця. Нова Книга. – 2014. –512с.</p> <p>49. Тіфтікіді Н. Теорія одностерцевої та тональної хроматичної систем // Питання теорії музики. М., 1970. Вип..2</p> <p>50. Турчак С. В. Диригент в оперному театрі. Рожок В. І. Сонячний маестро: монографія. Київ: Автограф, 2006. С. 214–218.</p> <p>51. Цибульник З. Розвиток музичного слуху на сольфеджіо в контексті міжпредметних зв'язків. <i>Актуальні питання гуманітарних наук</i>. Вип 43, том 3. 2021. С. 57–65.</p> <p>52. Якуб'як Я. Деякі вправи з сольфеджіо. – К., 1972.</p>		
Технічне Забезпечення	Облаштована відповідними меблями аудиторія; основна і додаткова література; доступ до інтернет; звуковідтворювальна паратура; доступ до платформи Zoom та ін.(у випадку дистанційного навчання).		
Метод оцінювання	Кількість	Мініма льна	Максимальна оцінка в балах

		оцінка в балах	
Екзамен	1	60	100
Атестація (комплексний атестаційний екзамен)	1	60	100
Сума балів за екзамен/залік переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Політика курсу			
<i>Правила взаємодії</i>	Політика навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» визначається положенням ОНМА імені А.В. Нежданової щодо організації навчального процесу.		
<i>Додаткова інформація</i>	Силабус дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін», оновлена та ухвалена на засіданні кафедри хорového диригування (протокол № 11 від 03.07.2023 року); кафедри спеціального фортепіано (протокол № 7 від 03.07.2023 року), кафедри духових та ударних інструментів(протокол № 9 від 30.06.2023 року), кафедри оркестрових струнних інструментів та оперно-симфонічного диригування (протокол № 10 від 01.07.2023 року), кафедри народних інструментів (протокол № 10 від 30.06.2023), кафедри теорії музики та композиції (протокол № 15 від 30.06.2023 року), кафедри історії музики та музичної етнографії (протокол № 13 від 03.07.2023 року), кафедри сольного співу (протокол №45 від 03.07.2023), погоджено колегією забезпечення якості освіти (протокол № 3 від 03.07.2023), розглянуто на засіданні Науково-методичної ради (Протокол №6 від 03.07.2023) та затверджено на засіданні Вченої ради Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової (Протокол №14 від 04.07.2023).		